

*
MEGJELEN CSÜTÖRTÖKÖNElőfizetési ár:
Egész évre 9 Kor — fill.
Fél évre 4 Kor 60 fill.
Negyedévre 2 Kor 40 fill.
Egyes szám 20 fill.

HONTI LAPOK

Szerkesztő és laptulajdonos:
HALÁSZ FERENC.*
Nyilttér petit sora
40 fillér
*
Hivatalos és magánhirdes-
tések mérsékelt árszabá-
szerint.
*

Ipolyság, 1902. évi május hó 22-én.

Egy modern Ipolyság.

(Cikksor)

V.

Utcáink rendezése.

Ha Ipolyságon körültekintő, figyelmes szemmel egy sétát teszünk, azonnal leohad nagy és szép után áhító kedélyünk, mert be kell látnunk, hogy mindama lelkesen követelt dolgoktól, a melyek szinte divattá lettek Ipolyságon, és a benszült civis büszkén veri mellét, hogy ez közszükség, előbbre való az, hogy rendezzük utcáinkat, a melyek rend nélkül, a lehető legfalusiasabb módon vannak egyik a másik mellé építve.

Nem törődött vele soha senki, az izlés és a szép iránt való érzés soha sem kapott mandátumot Ipolyság képviselő testületében, azért van az, hogy ritkaság vármegyeházunk, a mely még az új Ipolyság előtt épült fel, és azóta egy szárnyalva lett, olyan hasonlíthatatlanul elüt többi középületünkől, a melyek olyan szépen tudták érvényre és követésre juttatni az ugynevezett — pajtaszt.

De ezen túl vagyunk. Ezeket lebontani sosem fogják, és az idő vasfoga, ez a kérlelhetlen zsarnok

még megkíméli azokat egy-két emberöltőig.

Hogy nincs rendes utcánk, bizony erről sem lehet egy kis városban segíteni. A kisajátításra nincs pénz, hogy a tulajdonosok alakítsák át a sorból ki- vagy beálló épületeket, erre nincs remény, marad tehát minden, amint a régiben volt; sőt ez az építési szellem úgy látszik kitörülhetlen, mert az új városrészben, a fő-utcától eltekintve, ismét ez állapotok az uralkodók.

A kik városunk multját ismerik, regélnek egy szép és zeti bizottságról, a mely volt, de az már aztán Matunák legyen, a ki a város annáeseiből ki tudja böngészni a különös nevű bizottság működésének csak egy pici jelét avagy emlékét.

Mi, akik rajongó hivei vagyunk az irodás (bürokratikus) rendnek, örömmel halljuk, hogy városunk levéltára legujabban ismét szaporodott egy ilyen tárgyú és irányú szakmunkával, a mely §-okba szedi, hogy rendnek muszáj lenni, de a melynek sorai irott malaszt lesznek csupán, mert nincs, aki végrehajtsa, nincs a ki kövesse.

A meglevő szépség hibák a legkisebb okai e cikknek; mert e hibák tulajdonképpen nem is azok.

Magyarország vidéki városainak a legnagyobb része, a miknek a sors keze nem adott izléses és e dologban tudós vezetőket, legnagyobb részt e modorban vannak építve és így e rutság még az idegennek sem tűnik fel.

Ezen különben úgy lehet segíteni, ha a házak mentén fákat ültetnénk, fasorokkal rejtenénk és szabályoznánk utcáinkat és egyetlen terünket és az a nagy egészségi előnyön kívül vonzóvá, rokonszenvesse tenné városunkat, a melynek legfőbb jellemzői esőben — a sár, szép időben — a por...

Ezek már olyan dolgok, amik így nem maradhatnak, mert a szó legszorosabb értelmében lép-ten-nyomon megcáfolják Ipolyság város voltát, és e cáfolat — valljuk be őszintén — igen alapos.

Ezen segíteni kell, és helyre hozandó az a mulasztás, a melyet elődeink hagytak ránk örökül.

Kövezetünk — a főutak rossz kocka-köveit sem véve ki — gyalázatos. A mellék-utcákon a hegyes patakkövön tojástáncot kénytelen járni a háziurak alázatos alattvalója, és az a szegény polgár, aki a házbér olesóbbasága folytán félreesőbb helyen vesz lakást, a mit megtakarít a béren, azt cipő és orvosszámlákban adja ki.

Édes anyám könnye.

Édes anyám hulló könnye
Drágább, mint a tenger gyöngve;
Egyetlenegy kicsi csöppjét
Nem adnám száz drága gyöngvért!

És míg azt a könnyüt látom,
Tudom: van, ki rám gondoljon...
És míg az a könnyecsepp pereg,
Tudom, addig boldog leszek!...

Prónai Lajos.

Drégely, Szondy, Palánk.

Helyreigazító és pótló adatok a Szondy-Albumhoz.

Irtá: Matunák Mihály.

VIII. közlemény

A Szondy-Album téves részleteinek helyreigazítása után most már előadhatjuk azon ismeretlen s az Albumban nem közölt történeti adatokat, melyek Drégely és Palánk 1593—1663-iki történetét némileg nagyobb világitásba helyezik.

Midőn Pálffy Miklós dunáninnyi generális 1593. évi december 6—7-én Drégely

és Palánk várait hatalmába kerítette, várkapitányul Nagy Iván szerint (Album 27. l. Istvánffyra hivatkozva) gyöngyösi Nagy Egyedet helyezte oda s diadalmas seregével december 18-án téli szállásokra vonult. Kubinyi Ferenc szintén azt mondja (Album. 62—63. ll), hogy a visszafoglalt Drégely és Palánk első magyar kapitánya Nagy Egyed lett. Hozzá teszi ugyan, hogy Thurzó Nagy Ferencet írja annak, de megmarad a maga, illetve Istvánffy véleménye mellett s folytatja, hogy „Nagy Egyednek s a parancsa alatt állott őrségeknek nem sokára alkalmuk nyílt, vitézségüknek jelét adni — mert alig hagyta el Pálffy a vidéket s már is a következő (1594.) évi január hó utolsó napján a törökök Drégely és Palánk alatt termettek, négy zászló-allyással, mint Ortel feljegyzé, — de a várbeliek által csakhamar szétverettek, lovakból és fegyverekből állott zsákmányt hagyva azok kezei közt.”

Thurzó György Pálffy oldalán volt, midőn Drégelyt és Palánkot visszafoglalta s mint szentanu írja 1593. december 9-én Füzes-Gyarmatról feleségének: „Tegnap indultunk el az táborból (Drégely-Palánkról és nem dec. 18-án!) Drégelyben és Palánkban Nagy Ferencet hattuk kapitányul.” Bethlenfalvi gróf Thurzó György levelei

nejéhez ezobor-szent-mihályi Czobor Erzsébethez. Bpest. 1876. Ifj. Kubinyi Miklós I. köt. 43. l.)

Hogy Thurzó helyesen mondta Drégely és Palánk első kapitányául Nagy Ferencet, kitűnik Majthényi László zólyomi főispán és főkapitánynak Zólyomban 1594. január 17-én kelt és Körmöcbánya városához intézett leveléből, melyben azt írja, hogy „tegnap este és ma éjjel Nagy Ferenc levélben értesítette, hogy az ellenség a (török) Budáról, Pestről és Vácról erősen gyülekezik Nógrádhöz és nyert értesülései szerint szándéka Palánkot megszállani, vagy azon a vidéken erős rablást tenni. Azért Nagy Ferenc (palánki kapitány!) és Korpona városa nagyon kéri (Majthényit), hogy Palánk felmentésére és fentartására minden helyről sürgős segílyt küldjön. Majthényi erre hadnagyát küldte oda huszárokkal, német és magyar gyalogsággal s egyuttal (Majthényi) kéri és ő felesége nevében felhívja a bányavárosokat, hogy a végvárak fentartására tartsanak készenlétben bizonyos számú fegyveres erőt, hogy ha még egy levelet kap, személyesen vezethesse a palánkiak segítségére és a várakat ő felsége és az ország számára megtarthassák. (Német eredetije Körmöcbánya

A világítás — a melynek rendezéséről egyik legutóbbi számában írt a „Honti Lapok“ segíti a mizériákat, és így istenkísértés az a séta, amire egy vakmerő halandó estenden a város mellékutcaiban vállalkozik.

Hétről-hétre jönnek lapunkhoz a kövezetet éneklő panaszos levelek, de ki sem adjuk ezeket, mert hasztalan lenne.

Egyben meg kell emlékeznünk arról a poétikus szokásról, a mely az ökör- és disznósordákat, nemkülönben a birkanyáját, büszkeségünkön, a város főterén hajtja át, és valóban kívánatos, hogy ezt tőlünk a művelt nyugot is átvegye, mint ipolysági különlegességet.

A kövezet rendezése, különösen így: fél, vagy negyedes modorban, igen nagy hiba volt, ezt egészen kellett volna, és nem az ódon kockakövekkel, de egy modern utcaborkoló anyaggal: kerámmal, vagy aszfalttal. Igaz, hogy többbe kerül, de ezzel a csakhamar gödrös flaszterrel egybe nem hasonlítható.

A város új szépitő szabályai tekintetében kívánságunk az, vajha ne maradna e rendelkezés írott malaszt, de a betű szelleme testet öltve kijavítsa legalább részben ama nemtörődömségből eredő hibákat, a melyek miatt Ipolyság város rövid idő alatt nem lesz és nem is lehet!

Ipolyság, május 22.

Állami tisztviselők fizetésrendezése.

A pénzügyminisztériumban, mint már említettük, hosszabb idő óta egy állandó bizottság foglalkozik a tisztviselők fizetésrendezésének kérdésével. Ebben a bizottságban részt vesznek Gränzenstein

Béla és Toecke Alfréd államtitkárok, Popovics Sándor és Pap Elek miniszteri tanácsosok, továbbá a többi minisztériumok részéről a kiküldött megbízottak. Ez a bizottság mint törvény-előkészítő konzultatív testület működik Munkálatának alapján aztán a pénzügyminisztériumnak költségvetési, pénztári és számviteli ügyosztálya tüzetes törvényjavaslatot fog kidolgozni az állami tisztviselők fizetésének rendezéséről. Ezt a javaslatot tárgyalja majd a minisztertanács s a király hozzájárulása után beterjesztik a képviselőházban. A bizottság már közel van működése befejezéséhez. Tárgyalta és feldolgozta az állami tisztviselők fizetésének rendezésére vonatkozó összes kérdéseket és pedig nem csak a kérdések elvi részét állapította meg, hanem a fizetésrendezés, a mostani fizetések felemelésének különböző módzataira vonatkozólag külön-külön kidolgozta a gyakorlati keresztülvihetőség szempontjából szükséges számításokat, feltüntetve a számítás hatását az állami költségvetés egyensúlyára nézve. Külön készítettek számításokat, hogy ha bizonyos kulcs szerinti fizetés-felemelés keresztülvitetnék például az egész vonalon minden fizetési osztályban, minden fizetési fokozatban, avagy ha csak a három alsó osztályban vagy ezek alsó két fokozatában, ez minő befolyással lehet az államháztartásra. E fizetésrendezési akciótól teljesen függetlenül történik az idei budgetben már megszavazott összegnek a fizetésjavításokra való felhasználása.

Törvényjavaslat a kóbor cigányokról. A cigányokról Oszánád vármegye törvényhatósági bizottsága május hó 6 án tartott közgyűlésén elfogadott és fel fog terjeszteni a kormányhoz, illetőleg a törvényhozáshoz egy törvényjavaslatot. A 47 §-ból álló törvényjavaslat a különleges intézkedéseknek egész sorozatát foglalja magában. A javaslat szerint minden községben egy ci-

gánysesalád telepítendő, melynek arról a helyről elkötöznie nem szabad. A család munkaképes tagjait a község köteles olyan munkálatokra alkalmazni, amelyek nagyobb fizikai erőt nem kívánnak; s ennek fejébe a család élelmezést és ruházatot kap a községtől. Lakásról és a munkaképes cigányokéknak a házi női teendőkre való kitanításáról az állam gondoskodik. A cigányok birtokában talált lovak, kocsik, ékszerek, és egyéb nélkülözhető tárgyak elkoboztatnak és elárvereztetnek, s így a befolyó összegből a cigánysesaládok részére a legszükségesebb bu orok és konyhaeszközök beszereztetnek. A törvénytelen házasságban élő cigányok törvényes házasság kötésére utasítandók, a törvénytelen gyermekek törvényesítendők. A felnőttek oktatása a vallás és társadalomtan elemi ismereteire terjed ki. A cigány tankötelesek a legnagyobb szigorral kényszerítendők az iskolák látogatására. Az írás és olvasás ismeretével bíró cigánygyermeknek hajlamuknak megfelelő iparágban tanonckul és egyéb szolgáltatásokra cselédekül elláthatandók. A munkára menni vonakodó és engedetlen cigányok megbüntetését a javaslat a helyi hatóságokra bizza. Az összeférhetetlen természetű makacs és többször büntetett cigányok javító intézetbe és dologházba szállítandók. Így szól a törvénytervezet. Nagy kérdés azonban, hogy a gyakorlati alkalmazásban mit lehetne ezekből a paragrafusokba szedett pium desideriumokból megvalósítani?

Sportélet Ipolyságon.

(Levél a szerkesztőhöz.)

Az a hatalmas fejlődés, melyet a komoly testgyakorlás hazánkban az utolsó évtizedben elért, a legszobbb reményekre jogosít. A sportiszeretnek az a fényos példája, melyet a művelt nyugaton és különösen az angolszász népeknél láthatunk, felébresztette a magyar faj öntudatát is és évek multán azt láttuk, hogy a magyar nemzet is helyt követelhet azok között a

város levéltárában. Tom. I. Fons. 26. Fasc. 12. N. 2011.)

1594. január 24-én Nagy Ferencz Drégelyből ezeket írja Pálffy Miklósnak: „A törökök nagyban gyülekeztek s láthatók voltak az orosz malom táján. Szekereken hajtóraják s tüzes szerszámaik voltak. A törökök hadi szándékát nem tudta. A királyi sereg ugy fent (Drégelyen), mint a kastélyban (Palánkon) vigyázásban volt; ezt észrehevén a törökök, visszatértek. Ezeknek szándéka Nagy szerint, vagy mindent elveszteni, vagy mindent visszafoglalni. Az hidat — ugymond — akarják levágni, ha a víz megárad, semmi segítség ide nem jöhet; kire Isten nem segíti őket. Azért ha Ngodnak jó akaratja rajta, minckelőtte a víz derékképpen meg nem árad, jobb idején gondot rá viselni, hogy nem mint megtörténnék, mert Isten kitől óthalmazzon, ha meg kezd történni, igen késő oztán óthalmazni. Az hidat pedig, ha a víz megárad is, oly nagy nem lehet, hogy 500 gyaloggal meg nem óthalmazhatni Hidvégh felől, azért Ngdnak nem árt idején gondot rá viselni; ellenségeknek, a mivel ellene állhatunk, ellene álljunk. Ngdnak egynehányszor megirtam, minemü fogyatkozással vagyunk e helyben; az egyik tarack elszakadt, a má-

sik is kilyukadt és minden fogyatkozást küldtem meg immár. Megadták-e leveleimet Ngdnak nem adták-e, nem tudom. Ha Bory Mihály (bakabányai főkapitány) megjön (Nagyot helyettesíteni), Ngdnak jó akaratjából két napra én is által megyek Ngdhoz (Érsekujvárra.) A vár körül, ahol mi lyukak voltak, mind becsináltattam. . . . Mink erős vigyázásban vagyunk. Börzsöny felől vasárnap jött volt mintegy 20 lovas, az a réveket nézte; jártak, de nem tudom mehetett-e valamely által, vagy nem“. (Ered. a bécsi cs. és kir. hadi levélt. közli Jedlicska P^o. Adatok erdődi Pálffy Miklós báró életrajza és korához. Eger. 1897. 433—434. ll.)

1594. február 7-én Palánkon Nagy Ferencnél tartózkodó Bory Mihály Pálffy Miklósnak azt írja, hogy február 6-án száz gyalogost küldött Nógrád felé. Február 7-én pedig Nagy Ferenc társaságában lovas és gyalogos vitézekkel kiment s találkoztván a nógrádi béggel, vele megvívott. 10 törököt fogtak el, nyolcat levágtak és sokat megsebesítettek. Ezekről még nem tudja, kik legyenek, de meglehet, hogy a foglyoknak néhány a várból (Nógrád) való. Azt mondják, hogy a volt szécsényi bég fia Musztafa basa is a nógrádi bégnél volt legyen. — A törökök száma

nagy volt s Horváth Jánosnak zászlaját elvitték. Epen levele zártával megtudta, hogy a nógrádi bég fia Drégely-Palánkon fogva van (U. onnan közli Jedlicska i. m. 498. l.)

1594. március 3-án Pálffy Miklós Nagy-Kereskényből értesíti Mátyás főherceget, hogy ma őjjelre oda érkezett (Nógrád ostromára ment). Innen Drégely-Palánkra fog igyekezni. Felette fontosnak tartja, hogy Khurtz(?) ur a maga czredével szintén Drégely-Palánkra jöjjön. Kéri a főherceget, parancsolná meg Khurtz urnak, hogy holnap korán reggel utra keljen s miután most az ut jó, utját akkép intézze, hogy jövő vasárnap minden bizonynyal Drégely-Palánkon legyen. Pálffy ajánlja továbbá, hogy a főherceg a maga utazó és tábort kocsijait s egyéb tárgyait a jó utak tekintetéből — küldje el. Pálffy e leveléhez csatolja Nagy Ferencnek Palánkról épen ez időben érkezett levelét (U. onnan közli Jedlicska i. m. 504. l.)

Pálffy Nógrádot 1594. március 10-én vette be. A vár bevételéhez Mátyás főherceg is érkezett Drégely-Palánkról.

Folytatjuk

népek között, melyek a testgyakorlásnak fontosságát már régebben felismerték.

Örvendős fejlődésnek indult a hazai sportélet és előrehaladásában naponta új és új elemeket vont be körébe. És elérte ma azt az állapotot, hogy a társadalomnak csaknem minden rétege rokonszenvvel és szeretettel fordul e fontos kérdés felé és hogy a sportnak támogatásában minden tényező iparkodik kivenni a maga részét.

Örömmel hallottuk, hogy városunkban is milyen elméletileg képzett és lelkes hívei vannak a sportnak és reméljük, hogy csak egy emberre van szüksége, ki e lelkes csapat élére állva, nekünk is modern nivón álló sportegyletünk alakuljon.

Szokoly Alajos a nemzetközi hírnévre szert tett sportiféri már több ízben városunkban járt abból a célból, hogy az érdeklődőkkel egy sportklub alakításáról konferáljon, a mely úgy a nőies, mint a férfias sport minden ágát felölelje.

Nem lehetne eléggé helyeselni, ha sikerülne fuzionálni a koresolya egylettel, melynek már tőkése is van. Hisszük és reméljük, hogy nemcsak a fiatalság, hanem a sport egyes ágait, mint tennis, koresolya, bicikli sportot a hölgy közönség is lelkesen fogja kultiválni.

Üdvözljük Szokoly Lajost a sporteszmé szolgálatában és miután ilyen nagy kaliberű sportember áll a dolgok élére, a sikerben okvetlenül bizunk.

Jusszuf.

A h é t r ő l.

Ének a gólyáról.

E héten gólyák repültek a városon keresztül.

*Tavas van, minden csupa virág, illat,
Buján pompázik a szép kikelet,
Tavaszi ruhák, tavaszi kalapok
Elfeleltették velünk a telet
És hölgyeim — a mi lízongitéknek
A legerősebb mindenekelettel,
Kiterjesztett szárnynyal, nagy méltósággal
Egy gólya szállt el a város felett.*

*Egy gólya . . . első ideit tavaszon,
Mely határunkat im felkeresi,
S nem gondolja, nem is törődik vele,
Hogy mennyi szép asszony várja, lesi . . .
A nap nyugodra sugarait szórta,
Virágillat tölté be a leget,
S akkor történt ez a fontos esemény:
Hogy gólya szállt el a város felett.*

*Mosolygó ajkkal, csillogó szemekkel
Nézik asszonyok, — miként repül végig-
Hasítva röptében a léget s mindjárt
Fölszáll a szivtelen tán az égig . . .
Csalogatják ide a szép asszonyok,
Nézik . . . és pillantásuk önfeléd:
S fontos hivatásának tudatában
Szállt el a gólya a város felett.*

*Hídba csalták, ő, nem jött a madár,
És ez a dolog nagyon megható,
Mert rosszul találta ki a professzor Schenk:
A gólya biz nem kormányozható,
Szomorú lett a sok fiatal asszony,
Mert az eset — hídba — úgy esett,
Hogy a megvesztegethetetlen gólya
Magasan elszállt a város felett . . .*

Krónikás.

Tavas van.

Észre sem vettük, hogy a hidegek dacára egyszerre csak zöldbe borult a világ körülünk és benne vagyunk a tavasz kellő közepében. A rügyek felpattantak és apró gyenge levélkék terjeszkednek az

éltető napon, termő illatok szállnak a levegőben és az ember úgy érzi, mikor tüdeje, melle táglul az ózonos légtől, hogy valami nyomasztó nagy fogságtól, nagy tehertől szabadul meg.

A napsugár meleg, szinte forró, kéjesen simítja meg a testet, ahol éri, és feltámasztja a szunnyadó mindenséget, felszabadít alvó gondolatokat.

Tavas, — szabadság!

*

Elmult már a moesári gólyahír is! Cirkulárisa a hosszulábu, sovány, veres esőrü madárnak, a mely csupa édes, poétikus eseményt jelent.

Az alföldön — Tömörkény István írja — a gólya annyit jelent, hogy a melyik házban megállapodik, ott a lány menyasszony lesz, itt minalunk más hit járja, az, hogy a menyecske csakhamar édes titkot sug az élete párja fülébe. . .

Itt volt a moesári gólyahír. A süppedős, vizes rét tele-tele volt a sárgáló rokonszenves virággal, és míg az ibolyát és a hóvirágot nem lehet igazán a tavasz jeleinek tartani, mert üvegházban, mesterségesen meghamisítják, az igénytelen kis gólyahírral ki sem törődik, pedig az jelentő igazán a tavaszt, és csupán érzékeny szívé menyecskék csillogó szemei veszik észre, hogy az Ipoly melletti rétek tele-tele vannak a tavaszi gólya kirével. . .

*

Láttam a tavasz szimbólumát.

Őt . . .

Sugár természetű leány, szőke a haja, a melyet koronába tűzve visel a fején. Az arca fehéres, árnyalva üde rózsaszínnel, és a szempillantása végtelenül szelid. Szunnyadó vágyakozások, egy forró nyár sejtelve alszik a szemeiben. A karjai körvonalai lágyak, csupán a napernyőt, vagy a szoknya-hurcot emelik kecsesen pedig látszik, hogy bódító ölelésre vannak rehintve . . . a teste formáját a modern ruha alatt csak sejteni lehet, de azt is homályosan. A bluza fekete selyem, és a derekán szép művi arany lánc van körülkötve. Méltatlan öv ilyen pompás derekhoz.

Ez a tavasz szimbóluma . . . egy fiatal leány, akinek lelke még nyugodt, és csak sejt, álmodja a tavaszra következő nyarat, a mikor a sejtés igaz lesz, és az álom valóra válik.

Csak a ruhája nem szimbolikus. Egy longe lepel borítsa csupán, hogy a mohó, észlelő szem lássa a tavaszt, igya éhesen a szépet . . . a puha karok legyenek meztelenül, és a karosú derekat két sóvár férfikar szorítsa össze, két ölelő férfikar csupán . . . és a nap, a meleg, a tavasz imádói boruljanak imádvá apró lábacskaikhoz.

*

Itt vannak a fecskék, csicseregve sütkéreznek a melegen, amely olyan ritka az idén. Kékes szárnyukat örömmel csokolják a nap ritkán kibukkanó sugarai. Olyan régen nem találkoztak . . .

Elfoglalják a régi fészkeiket és örömet hoznak a házba. Örömet -- szerencsét. . .

A meleg nap keltené a vágyakat és az apró fecsképarok boldogan szeretkezhetnek a tavaszban, de ha hűvös van, esős, és a nap makacsul elbujt a felhőkárpit mögé . . .

Fiatal házásoknak ajánlatos, ha tanulnak a természettől, a kis fecskéktől, a melyek a nyáron már fiókáikat táplálják,

fiatal házásoknak, akik csillogó szem-megérti a természet nagy utmutatását, a kik szíve meleg, a lelkük forró a szenvedélyek termékenyítő erejétől, — akik életük nyarán nagy szeretettel táplálják majd kicsi fiókáikat.

*

Bübájos tavaszi esték! . . . emléketeket ismerjük csupán! . . .

Ha leszáll a sötétség és kigyulnak a csillagmécsek a sötét bársony égen, feltámad a szellő és bódító szagokat, édes sejtelmeket keltő illatokat hoz a tavasz rejtelmeiből.

Az alkotó élet, a termő erő érzik a tavaszi estéken, a mikor hosszú fényávot szántva hullnak le a ragyogó csillagok a sötét semmibe . . .

Igy járni egy leányka oldalán, megért az ember sok olyan dolgot az éjszaka titkaiból, amit rideg magányosságban észre sem vesz . . . Ilyenkor szeretné az ember átölelni az egész világot nagy szeretettel, hogy legyen mindenki szeretve, és ne legyen elhagyott senki a bűvös, sejtelmes tavaszi éjszakákon . . .

X.

A zsidó nőegylet.

A zsidó nőegylet egy ismert határozatát annak egy tagja, de maga lapunk is mult számában glosszákkal kísérte. A nőegylet elnökségétől alábbi sorokat kaptuk:

Tekintetes szerkesztő ur!

A helybeli zsidó nőegyletnek f. hó 11-én tartott gyűlésén hozott határozatára vonatkozó b. lapjának 20-ik számában megjelent cikkekre a nőegylet komolyságának, méltóságának és önértékének teljes tudatában — bővebben nem reflektálva, csakis a következő helyreigazításnak kör helyet.

Rosszakaratu, tendenciózus ráfogás az, hogy a határozat nem volt a tagok közakarátának megnyilatkozása, mert a nyilvános ülésben előadott kérdésre a határozat minden felszólalás, vagy csak megjegyzés nélkül egyhangulag hozott.

A nőegylet fennállása óta a legnagyobb csendben, minden feltűnés nélkül gyakorolja a jótékonyt és könyörületességet, még pedig felekezetre való tekintet nélkül. Működésére nézve senkitől utbiztatást el nem fogad, arra nem is szorul és minden illetéktelen beavatkozást a leg-határozottabban visszautasít.

Hogy az ajándéknak szánt tárgy már a határozathozás előtt megvásároltatott volna, az minden alapot és józan gondolkozást nélkülöző valótlanítás. Az elnökség, a mely a szorosán feladatához tartozó ügyekben sem szokott önhatalmulag cselekedni, legkevésbé járhatott el önkényleg e dologban, melynél, minthogy minden előzetes preokkupálás mellőztetett, a határozat eredménye legalább is kétes lehetett, és melynél egyébként sürgősség sem forgott fenn. Ugy áll a dolog, hogy a nőegylet egyik tagja egy fővárosi gyáros által több ezüst tárgyat küldetett magának a saját részére kiválasztás végett. Ez az elnökség tudomására jutván, az ajándék beszerzését kimondó határozathozatal utána azt a proppozíciót tette, hogy szerezzé be a nőegylet azt a tárgyat, melyet ő látott. Ezen proppozíció elfogadtatván, a tárgy bemutatott és mert a jelenlévő tagoknak általánosán megtetszett, annak megvásárlása ismét csak egyhangulag elhatározott. Ennyit az igazság kedvéért.

Kiváló tisztelettel

Az ipolyi zsidó nőegylet elnöksége
Weiszberger Mária. Glück Adolfné.

Erre a válaszra van néhány megjegyzésünk. Nem „rosszakaratu, tendenciózus ráfogás,” hogy a határozat nem volt a tagok közakarátának megnyilatkozása Sőt

kérdjük, hányan voltak jelen ama határozat meghozatalánál? Biztosan tudjuk, hogy akik hiányoztak, azok legnagyobb része azért maradt távol, mert *jeszélyezve* lettek volna *ellene* szavazni. De tessék titkos szavazással ellenpróbát tartani, érdekes eredmény állana elő.

A válasz nagy applommbal mondja, hogy „a nőegylet működésére nézve senkitől utbaigazítást el nem fogad, arra nem is szorul, és minden illetéktelen beavatkozást a leghatározottabban visszautasít.“ Ej, ej! hit a tagok? (köztük a közlemény beküldője is), hát az alapszabályok? hát a nyilvánosság? hiszen az egylet mint megalakult, policiális ellenőrzés alatt is áll.

Az kétségtelen és a válasz egy szóval sem meri cáfolni, hogy az egylet hivatása, *alapszabályai ellenére*, melyek szerint az egylet célja *jótekonyság*, a határozat meg nem engedhető *fénvűző kiadást statuált* akkor, mikor egy szegény menyasszony *segítésére* csak 60 koronát adott, *gavallér niszajándékul* pedig 120 koronát szavazott meg. Egy jótekonny egylet pénzével nem szabad gavallér fényűzést parádézni.

Egyébként — tant de bruit pour une omlette!

— **Küldöttségünk a minisztereknél.** Törvényhatóságunk és Ipolyság város küldöttségének tagjai tegnap délután utaztak Budapestre, hol ma mentek audienciára Lits Gyula főispán vezetése alatt a honvédelmi és közoktatásügyi miniszterhez a honvédszászlóalj és középiskola érdekében. A küldöttséghez csatlakoztak *Jakabffy István, Ivánka Oszkár* és *ij. Holczler János* országgyűlési képviselőink is. — Ugyancsak ez alkalommal tisztelgett a gazdasági egylet küldöttsége is *Darányi Igrác* földművelésügyi miniszternél. — Lapunk zártakor a küldöttség egy tagjától következő sürgőnyt kaptuk:

HONTI LAPOK Ipolyság

Küldöttséget mindhárom miniszter fogadta, kecségtető remények s ígéretekkel meggyünk haza.

— **Horváth Béla** esztergomi főispán hosszabb ideig tartott makacs hűdéses állapotából teljesen felépült ugyanarra, hogy kedden már Nyékről Esztergomba és onnét Budapestre utazott.

— **Az elnök vizsgálaton.** *Helmbacher Nándor* kir. törvényszékünk kiváló elnöke a múlt hét folyamán a vámos-mikolai kir. bíróság ügymeuetét vizsgálta. E hét folyamán a korponai kir. járásbíróság ügymenetét vizsgálja, melyet ma fog befejezni.

— **A közigazgatás köréből.** *Czobor László* vármegyénk alispánja 10 napi szabadságra utazott, melyet június 2-án fog befejezni.

— **Dicséret kir. törvényszékünknek.** A múlt hónapban történt meg kir. törvényszékünknel a hivatalos vizsgálat, mikor — mint annak idején jeleztük — *Devich László* kir. ítélőtáblai tanácselnök napokon keresztül alapos és beható vizsgálat alá vette kir. törvényszékünk ügykezelését. — E vizsgálat eredményeként a napokban érkezett le a budapesti kir. ítélőtábla elnökétől az elismerő dicséret, melyben úgy kir. törvény-

székünk elnökének, mint az egész bírói és kezelő személyzetnek őszinte köszönetét nyilvánítja a kir. tábla elnöke, az ügykezelés példás rendjeért, s az ügyek pontos és lelkiismeretes elintézőseért. — Ezt a szép elismerést örömmel regisztráljuk.

— **Képviselőink a delegációban.** Hirt adtunk róla, hogy képviselőink közül *Wilczek Frigyes* gróf dr. és *Okolicsányi László* orsz. képviselők lettek a delegációba megválasztva. Delegátusaink az üléseken igen élénk részt vesznek, a mennyiben minden kérdéshez érdeklődéssel és szaktudással szólnak hozzá. *Wilczek Frigyes* gróf már több ízben beszélt a delegációban, míg *Okolicsányi László* naponta részt vesz a vitákban.

— **Papiggyűlés.** A korponai r. k. esperességi kerület papsága *Machovich Izidor* apát elnöklété alatt e hó 20-án tartja meg rendes tavaszi ülését Szász-Pelsőcön.

— **Matunák Mihály sikerei.** *Matunák Mihály* a jeles történetíró, és lapunk kiváló munkatársát egyre érik a megérdemelt sikerek. Legutóbb a Szent-István-társulat e hó 15-én tartott közgyűlésében az irodalmi osztályba választották be tagul — Az új siker ismét egy lépéssel viszi előbbre pályáján a kitünő történettudóst.

— **Végrehajtók országos gyűlése.** A bírósági végrehajtók országos egyesülete vasárnap tartotta rendes évi közgyűlését Kolozsvárott, a mely alkalommal *Kecskeméthy Géza* kir. járásbíró a közgyűlés tiszteltbeli tagjával, *Baig Mór* kir. bír. végrehajtót pedig alelnökkül választották meg. A gyűlés során *Baig Mór* indítványozta, hogy a rendkívüli kiadások fedezésére létesítsenek alapot, és szükség esetén pótdíjat is vessenek ki a tagokra, amit a közgyűlés egyhangulag elfogadott.

— **Eljegyzés.** *Szmolenszky Vilmos* puchói adótitisz e hó 19-én eljegyezte *Buzás Mária* kisasszonyt, *Buzás Béla* szurdoki vendéglős leányát.

— **Házasság.** *Moskovitz Vilmos* e hó 25-én tartja esküvőjét *Goldberger Irén* kisasszonnyal, özv. *Goldberger Gyözőné* leányával Budapestben.

— **Honti ember sikere — idegenben.** *Vértess Dezső* városunk fiáról, a marosvásárhelyi villanytelep üzemvezető mérnökéről, a ki legutóbb is cikket írt lapunkba a villanyvilágításról, a következőket írja a marosvásárhelyi „Egytetértés“ egyik legutóbbi száma:

Egygyel előbbre. Örömmel értesülünk, hogy városunk villanyvilágításának rendezése valahára avatott kezekben van. *Vértess Dezső* tehetséges mérnök, a helyi villanytelep üzemvezető mérnöke, már rég dolgozik a villanyvezetékek modern rendezésén, mely szerint a vezetékek a tisztelen póznákról levétnek, s azok, nagyobb városok mintájára, a falon illetve a fedélzeten lesznek elvezetve, még pedig úgy, hogy netalán tűz esetén csak az illető utca villanyfényének lezárásával vonódik el az áram a tűzveszélyes helyről. Így ezután városunk szép terei megtisztulnak a folyton rothadó, sőt kidőlése által életveszélyes póznáktól, de megpraktikusabb módon lesznek utcáink is világítva. Egyidejűleg megemlítjük, hogy ugyancsak *Vértess mérnök* vezetése alatt a helyi plébánia templom díszes belsejéhez méltóan, pazar villany-

csillárokkal lesz berendezve, mely csillárok *Vértess mérnök* tervei szerint, külföldi gyárak kizárásával, a helyi fémipari iskola növendékei által készülnek. Gratulálunk a tervhez. Csak előre!

Örömmel közöljük le *Vértess Dezső* idegenben szerzett sikereit, aki — mint halljuk — városunkhoz is nyújtott be tervezetet a villanyvilágítás berendezésére vonatkozólag és kívánatos dolog volna, hogyha a világítás kérdése dülőre jut, úgy *Vértess*, e kitünő szakértőt biznák meg a villanyvilágításnak Ipolyságon való berendezésével.

— **A muzeumból.** *Pongrácz Elemér*, a Honti Muzeum páratlan tevékenységű igazgatója pünkösd hetfőjén városunkba érkezett és azonnal hozzáfogott a muzeum értékes tárgyainak rendezéséhez, hogy az a megnyitás ünnepéig készen és rendben legyen. Megyénk dicső multjának megbecsülhetlen kincsei lesznek ittösszehalmozva és nem mulik el nap, hogy újabb és értékesebb dolgok ne érkezzenek. — Ugyan csak hetfőn érkezett meg *Kubányi Lajos* festőművész is a muzeumba, a ki 7 drb. képet hozott, a melyek a muzeum logértékesebb dolgai lesznek, és azon festmények sikerült másolatai, amelyeket a 70-es években a bozói várban találtak, és a melyek azóta az esztergomi primási képtárban vannak elhelyezve. Az első kép *Lambert* grótot (1262.) ábrázolja, aki *Zsófia* feleségével — kinek képe szintén megvan, — a bozói prépostságot alapította. *Zsófia* asszony szent *László* királyunk nővére volt. *Miklós*, fia, a hamadik kép. — Itt vannak *Fáncsy Pál* és felesége, született *Balassa Mária* *Szidónia*, olajfestményü képei, akik 1658 ban voltak Bozók urai, a mikor *Fáncsy Mária* a bozói prépostság egy részét a nagyszombati jezsuitáknak adományozta. — A legérdekesebb az új festmények között mindenesetre *Ipolyi Gáspár* szalkai származásu esztergomi prépost-kanonok képe, a mely őt életnagyságban ábrázolja mellig, de ha a képet kinyitják, előtűnik a szentéletű lelkipásztor alakja, amint teste keresztül-kasul van láncokkal átkötve önsanyargatás miatt. A szokatlan és ritka kettős kép a szemléltőre meglepő hatást tesz. A hetedik festmény *Ipolyi Arnoldot*, megyénk nagynevű szülőitjét ábrázolja.

— **Halálozás.** *Keleti Antal* ipolysági m. kir. posta és táviró segédtisz e hó 18-án élete 39-ik évében tüdőgyulladásban Gyerken meghalt. Halála hírére a postahivatalra, melynek kifogástalan tisztje volt, kitűzték a gyászlobogót. Temetése e hó 19-én délután 5 órakor volt, melyen Ipolyságról is igen számosan adták meg a végtisztességet. *Koporsójára* tisztársai nevében *Egressy László* kir. posta és táviró főnök, a *Gondúzók* nevében *Fájl Zoltán* elnök tett koszorút. Özvegye és négy kis leánya gyászolja az elhunytat.

— *Susiczky Jakab* ipolybalogi földbirtokos *Szidike* leánya legszebb virágkorában e hó 15-ikén hosszas szenvedés után meghalt. Temetése 16-ikán volt nagy részvét mellett.

— **A drégelypalánki vasut** A *drégelypalánki* — *váci vasut* létesítése, bár több nógrádmegyei község visszavonta a megszavazott segélyt, mert a vonat nem *Verőcére* fut be, az érdekelt megyék anyagi támogatásával biztosítva van, úgy, a nyár végén alighanem bele foghatnak az építésbe. A vasut építéséhez egy berlini bank igen olcsó törlesztéses kölcsönt ajánlott fel s a vállalkozók azt el is fogadták.

— **Állatorvosi kongresszus.** A nemzetközi állatorvosi kongresszus legközelebbi ülését Budapesten fogja megtartani. A kongresszus szervezésének előkészítésével a bizottság többek közt **Leftyánszky Sándor** miniszteri tanácsost bízta meg.

— **Kérvény a király kocsijában.** Egy honti ember, **Kriszt János** ötvenhárom éves, volt déli vasúti munkás, amikor a király a Vérmezőn tartott díszszemlére kocsizott, a Tábor utcében kérvényt akart a kocsijába dobni. A rendőrség azonban megakadályozta és letartóztatta.

— **Kóbor cigányok.** Számos panasz érkezett hozzánk, hogy megyénk területén több cigánycsapat kóborol és ezek a polgárok személy- és vagyonbiztonságát állandóan veszélyeztetik. Az utóbbi időben több lólopás történt, valószínű, hogy a kóborló cigányoknak részük volt benne. Egyik tompai előfizetőnk azt panaszolja, hogy a Selmec patak partján rövid időközökben és rendszeren több napon át tanyáznak az oláh-cigányok és az egész vidéket rettegésben tartják. Felhívjuk ezen körülményre az illetékes közigazgatási hatóság figyelmét. Az utolsó megyegyűlés is foglalkozott a kóbor cigányok letelepítésének kérdésével. Valóban radikális intézkedésre van már szükség és nem kísérletezésre.

— **Sötét bűn.** Gyuricza Mátyásné szül. Lipták Anna darázi asszony immár nyolc éve elváltan él férjétől és **Szmáti Pál** darázi emberrel folytatott szerelmi viszonyt, amiből egy leánygyermek született. A bestiális anya, hogy szegényét elrejtse, a csecsemőt megfojtotta, és Darázi község határában egy árokban elásta, a hol azt a napokban megtalálták. E hó 19-én volt kint a hely színeén **Szala Károly** vizsgálóbíró, a mikor **Rajner Géza** dr. és **Himmler Sándor** dr. a kis hullát felboncolták.

— **Az 50 koronás bankó.** Jeleztük már, hogy az új 50 koronás bankót május 26-án kezdik kibocsátani. A hivatalos lap legutóbbi száma a pénzügyminiszter hirdetményét közli erre nézve. A bankjegy körülbelül ilyen:

A bankjegy 150 milliméter széles és 100 milliméter magas, az egyik oldalon magyar a másikon német szöveggel. A magyar szövegű oldalon a magyar korona országainak címerét, a német szövegű oldalon az ausztriai császári sást és mindkét sarokban kis keretked-rozettát a sötétzsinű „50” számjegyekkel mutatja. Az íráslemez alsó végén a büntetési határozatot tartalmazza. Jobbra és balra egy-egy női eszményi alak ül. A baloldalon levő alak jobbkezeben sarló van, a jobboldalon ábrázolt alak fejét kezével támogatja, míg balkeze betett könyvet vízszintesen testéhez tart. Ezen alakoktól jobbra és balra a jegy széle felé a jegyképet egy-egy gobelinszerűen egyes tojásdad és kör alakú guillocheokból összeállított, díszítményes rudakkal es lombzatokkal ékített háttér határolja. A rajz alja vörös-violett színű, és az íráslemez alsó részén kör alakú megszakítást mutat, miáltal a számot „50” egészen fehérnek tünteti föl.

— **Gyilkossági kísérlet.** **Balog Boldizsár** helembai lakos e hó 17-én **Fótyi Mihályt** hátba lőtte. Fótyi sérülése súlyos, de valószínűleg fel fog gyógyulni. — **Balog tette** elkövetése után önként jelentkezett és tettét töredelmesen beismerete.

— **Állatdíjazás Nógrádban.** A nógrádmezei gazdasági egyesület a földművelésügyi m. kir. miniszter támogatásával f. évi június 3-án Balassa-Gyarmaton, 4-én Rétságon és 6-án Szirákon, 8-án pedig Losoncon állatdíjazásokat tart, melyekre vármegyénk gazdasági egyesületét is meghívta.

— **A házasság dícsérete.** Az Ipolyhídon egy kis társaság áll; szép asszonyok és urak és az asszonyok gunyolják az egyik legényesorban levő urat, aki — ünnep lévén — igen ki volt csipve. Különösen a lakkipője keltett osztatlan tetszést. Egy fiatal szép menyecske az urát is megcsipkedte érte:

— **Látja, Lajos,** magának nincs ilyen gyönyörű lakkipője! . . .

A fiatal férj rezignáltan szölt:

— **Hagyja csak, kedves,** ha ő megnősül, majd ő is meztláb fog járni! . . .

— **A „Zenélő Magyarország”** zongora és hegedű zenemű folyóirat most megjelent 10 dik füzete a következő szép zenemű újdonságokat közli: I. **Korányi József** „Szomorúan hallgatom a bus tiúink hangját”. II. „**Jaj Istenem de jó is a lánynak**”. Magyar dalokat. III. **Szerdahelyi Huber A** csikós tanyán „**Auf der Haide**” Jellemkép. V. **Radies Béla** „**De fain**” esárdást. A havonta kétszer és mindenkor ily változatos és aktuális zeneújdonságokat közlő zenemű folyóiratot zenekedvelőinknek különös figyelmébe ajánljuk. Előfizetési ára negyedéven 6 füzetre 66 zeneoldalra 3 korona. Előfizetheti a most folyó II évfolyamra valamint az előző évfolyamokra is a „Zenélő Magyarország” zenemű kereskedésében Budapesten. VIII. Józsefkörút 22/24 honnan mutatófüzetet 60 fillér. beküldése ellenében bérmentve küldenek.

A muzeum közgyűlése.

Vármegyénk muzeumtársulata tegnap, e hó 21-én közgyűlést tartott **Czobor László** elnöke alatt.

Elnöki megnyitó.

Elnök az ülést megnyitván, a jegyzőkönyv vezetésére felkérte **Pályi Pált**. Jelemti, hogy **Horváth Béla** elnöki tiszteről az igazgatóhoz intézett táviratban leköszönt. Ugyancsak leköszönt **Wilczek Frigyes gróf dr.** helyettes igazgató is.

Indítványozza, hogy a közgyűlés a lemondásokat sajnálkozva vegye tudomásul.

Titkári jelentés.

Pongrácz Elemér igazgató mint helyettes titkár előterjeszti a következő titkári jelentést:

Társulatunk még mindig a kezdet nehézségeivel küzdött. Azonban így is, — dacára, hogy muzeumunk még a nyilvánosságnak sincs átadva s minden erőnkkel annak berendezése veszi igénybe — igyekezett már kulturai hivatásának megfelelni.

Február 24-ikén egy felolvasást rendeztünk, a melyen **Matunák Mihály** társulati titkárunk olvasta fel „**Régi honti nemzetségek**” című tanulmányát a közönség élénk érdeklődése mellett.

Május hónapban pedig ugyancsak nagy érdemű titkárunk tollából került ki első kiadványunk is, mely a **Szondy vére** által megszentelt **Drégely vérunkról** szól. Címe: „**Drégely és Palánk katonai szerepe a törökök alatt 1552—1593.**”

A tagok között ingyen osztottuk szét s a hírlapok s a tudományos folyóiratok részére is küldtünk biralmi példányokat. A lapok közül többben elismerőleg kritizálták meg első kiadványunkat.

Társulatunk a múlt évben érzékeny veszteségeket is szenvedett. Meghalt **Sántha Béla** választmányunk kiváló tagja és **Ipolyságról** való elköltözése miatt leköszönt a muzeumi helyettes igazgatói állásról **Wilczek Frigyes gróf** ki különösen a fűrésztő adminisztrációi teendőik buzgó elvégzésével hálás elismerésünket méltán kiérdemelte.

Alapító tagokkal idén is szaporodott társulatunk. Összes alapítványaink összege már közel van a 6000 koronához. Az alapítványok megszerzése kivétel nélkül **Horváth Béláné** ő méltóságá érdeme.

A legkisebb, a mit fáradhatlan ügybuzgalmaért viszonzásképp tehetünk az, ha ő Méltóságának jegyzőkönyviköszönetet szavazzunk.

A muzeumok országos főfelügyelőségének javaslatára a vallás és közoktatásügyi kormánytól ez évben könyvtárunk gyarapítására 500 korona segélyt kaptunk, a mely segélyt — kizárólag magyar és tudományos színvonalon álló könyvek vásárlására — fel is használtuk s a segély felhasználásáról a főfelügyelőségnek be is számoltunk.

A muzeum a lefolyt évben is rendezés alatt volt. Tárgyai örvendetes módon szaporodtak. Az egyes ajándékozásokról az igazgató a helyi lapokban mindig részletes kimutatást közölt s ezen okból főlegesenek tartjuk az ajándékozások újabb felsorolását.

A muzeumunkat a **Szondy jubileum** alkalmából nyitjuk meg. Ez külön intézkedés tárgya lévén, erre nem terjeszkedünk ki. A képek megfestése, a tárgyak megszerzése, a könyvszekrények és tárlak, a könyvek beszerzése már is tetemes összeget emésztettek fel.

Ehhez jön a katalógus kinyomatásának költsége stb. úgy, hogy nagy kiadásokra van még kilátásunk, a tagok száma pedig csekély s azok nagy része is nem igen teljesíti tagsági kötelezettségét, a hátrálékok szaporodnak, úgy, hogy ezen bajok megszüntetéséről a társulatnak sürgős kötelessége intézkedni.

S a társulat működésére a társadalmi közönség annál inkább benitóltag hat, mert a muzeumok országos főfelügyelősége azon álláspontra helyezkedik, hogy a kormány által a muzeumok segélyezését a társadalmi pártolás arányához képest fogja mindig indítványba hozni.

A közgyűlés a titkári jelentést azzal veszi tudomásul, hogy **Horváth Béláné** nak jegyzőkönyvi köszönet szavazzassék, és vele jkvi kivonatban közöltessék. Ugyancsak jegyzőkönyvi köszönetet szavaz meg a közgyűlés **Pongrácz Elemér** igazgatónak.

Pénztári jelentés.

A közgyűlés tárgyalja a pénztári jelentést a társulat vagyoni állapotáról. A számvizsgáló bizottság **Nyáry Alfonz** táro és **Himmler Sándor** dr. javaslata szerint a közgyűlés a felmentvényt megadja.

Az 1902. évi költségvetés:

Bevétel:

1. 100 rendes tag évi díja	400 k.
2. Adakozások, mulatságok stb.	100 k.
	összesen 500 k.

Kiadás:

1. A házépítési alap költsön törlesztése	100 k.
2. Könyvtár és régiségtár gyarapítására	100 k.
3. Képtár gyarapítására	100 k.
4. Dologi kiadások	100 k.
5. Előre nem látott kiadások	100 k.
	összesen 500 k.

A Szondy ünnep.

Elnök jelemti, hogy az ünnep programját az igazgató választmány tárgyalta, s kéri a közgyűlést, hogy teljes hatalmat adjon a választmányának az ünnep rendezésére.

Továbbá válmán részletes tervezetet terjeszt elő a programra, melyet a választmányának kiadnak.

Pongrácz Elemér igazgató felolvassa **Fehér Ipoly** pannonhalmi főapát, védnök és **Vaszary Mihály** gazd tanácsosnak a bíboros hercegprímás megbízásában irt levelét.

Élénk örömmel értesültem tekintetes igazgató urnak f. hó 12-én kelt becses iratából a Hontvármegyei Muzeum Társulat azon nemes szándékáról, a mely szerint hazánk egyik nagy hőse, **Szondy halálának** 350 éves évfordulóját emlék-

ünneppel kívánja megülni és ezzel kapcsolatosan óhajtaná muzeumát a nyilvánosságnak átadni.

Részemről mindenben helyeslem a közölt programot, sajnálattal kell azonban tekintetes igazgató urat értesítenem arról, hogy a tervezett szép ünnepélyen nem jelenhetek meg, a mennyiben már július első napjaiban üdülni megyek valamelyik tengeri fürdőre.

Szerencsésnek tartom azon gondolatot is, hogy a Muzeum Társulat az elnöki székbe Lits Gyula főispán ur ő Méltóságát kívánja ültetni.

Fogadja tekintetes Igazgató ur és a mélyen tisztelt Muzeum Társulat őszinte tisztelettel nyilváníthat.

Pannonhalmán. 1902, május 18-án.

Fehér Ipoly
pannonhalmi főpát.

Ő eminenciája, a bibornak herceg-prímás és esztergomi érsek ur a Hontvármegyei Muzeum Társulat részéről folyó hó 18-án hozzá felterjesztett ama bejelentést, mely szerint f. é. július hó 9-én a drégelyi hős Szondy György halálának 350 éves évfordulóját megünnepelni szándékozik, örvendetes tudomásul venni és egyben kegyesen megengedni méltóztattott, hogy a fent tisztelt Társulat a Drégely vára körüli érsekségi területen saját költségén ásásokat eszközölhessen oly feltétel alatt, hogy az ásások megkezdésétől a drégelypalánki intéző ur előre értesítessék és az ásások helye és területe annak jelenlétében kijelöltesse.

Ugyancsak a fent tisztelt Társulat kérelmére ő eminenciája kegyesen elrendelni méltóztattott, hogy a tervezet jubiláris ünnepség alkalmából a Drégely vár és a Szondy kaporna alatti hercegprímási gazdasági major örök időkre Szondy majornak neveztesse, kegyelmes rendeletről a drégelypalánki intéző urat egyidejűleg értesítettem.

Midőn mindezeket kegyelmes meghagyásból becses tudomására hozni szerencsétlenem, kiülő tisztelettel maradok

Esztergom, 1902. május 20. án.

alázatos szolgálja
Vasary
gazd. tanácsos.

Hosszas eszmecsere után elnök indítványára a közgyűlés egy napos programot állapít meg, a részletek kidolgozását a választmányra bizza.

Elnök jelenti, hogy a törvényhatóság 1000 koronát adott az ünnepre, és a muzeum megnyitására. Ezen összeg elégnék nem bizonyulván, indítványára a közgyűlés az alaptökből 1000 korona kölcsönt enged, melyből évenként 100 korona és a tőke 5 % kamatai törlesztessenek

Az új elnök.

A közgyűlés Horváth Béla helyébe, kit a közgyűlés tiszteletbeli taggá választott meg, a társulat elnökévé egyértelmű lelkesedéssel Lits Gyula főispánt választja meg.

A közgyűlés az új elnököt táviratilag üdvözli, és elhatározza, hogy a választásról egy 3 tagú küldöttség útján értesíti.

A tisztikar.

Helyettes igazgató: Somogyi Béla.

Alapítók: Czobor László, Kovács József
Jegyző Czobor Miklós Választmányi tagok:
Aczél Józsefné, Bartakovics Agostonné,
Bakó István, Bakó Istvánné, Forster Frigyes
Fleischhacker Laura, Halász Ferenc,
Somogyi Béla, Hedervári Lajos, Horváth Béla,
Himmler Sándorné, Helmbacher Nándor,
Helmbacher Nándorné, Ivánka Zsigmond,
Ivánka István, Ivánka Lászlóné, ifj. Jankovich Béla,
Konkoly Thege Sándor, Kovács S. Endre,
Kovács S. Endre, Kovács S. Endre, Kántor Lajos,
Krupecz István, Kadora János, Lundauer Béla,
Laszkáry Pál, Laky Károlyné, Luka Pálné, özv. Nyáry Adolfné,

báróné, Nyáry Alfonz báró, Majthényi Otília, Pongrácz Elemérné, Plachy Gyuláné,
Schiller Antal, Schiller Antalné, Sági Benőné,
Totovics Kálmán, Jekelfalussy Józsefné,
Walther Gyula, Vajda Pál.

Elnök indítványára a közgyűlés feljogosítja az igazgatót és helyettes igazgatót, hogy a dolog sürgősségénél fogva a választmányt bármikor egybehívassák.

Ezzel elnök a közgyűlést bezárta.

Apró szenzációk.

Dal a kis cipőről.

Megeredt a zápor
s lett belőle sár,
azt hiszem, hogy Ságón,
ez nem újság már.

S lemaradt cipő,
csunyan, hűtlenül . . .
Tétováz a kis hölgy
s félve néz körül.

S jött egy szép menyecske.
Lábán fél cipő.
Bosszankodva mondja:
— Be csunya idő! . . .

S nem akadt egy lovag
itt Ipolyságon,
aki átsegíté
a sötét sáron . . .

Belépett a sárba.
Nézte a szemek! . . .
A menyecske lába
isten, remek! . . .

S mit tesz a menyecske?
Hogy segít, miképp?
Egész egyszerűen —
a sárba lép . . .

Sáros lett a lába
a menyecskekné,
kinek kis lábáról
szól a kis ének.

Pukk.

Petróleumferrás az Ipolyban.

A mult esztendőkor délután történt. Éppen egy vezércikk írása közben izzadtam a szerkesztőségben keserves verejtékcseppeket, a mely vezércikket később a szerkesztő ur kegyetlenül, de következetesen a papírkosár feneketlen mélyébe vetett, a mikor Pukk barátom, a jeles alanyi költő, lélekszakadva beront és diadalmasan kiabálja: „Fiuk, petróleumferrás az Ipolyban, petróleum az Ipolyban!”

Eleinte azt hittük, hogy az elméjének egyensúlya hibbant meg, ami elvégre egy alanyi költőnél nagyon könnyen előfordulhat, de miután becsülete szentségére és lelke üdvösségére fogadta, hogy nem hazudik, mind a kilencen élünkön Pukk barátommal elrohantunk.

Az Ipolyparton és a nagyhid körkorlátján már ember ember hátán tolongott. Hosszas és elég szemtelen tolokodás után végre én is megláthatam a csodát: ott, a hol a főcsatorna (!) beszakad az Ipolyba, piszkos-kékes folyadék uszkált a víz felszínén, körben, mindig ugyanazon a helyen. A piszkos-kékes folyadék — petroleum volt.

A parton állók csakhamar két pártra szakadtak. Az egyik többségben levő párt esküdött a petróleumferrásra s közülök egyes vállalkozóbb szellemű uri emberek levetették cipőjüket, harisnyájukat, feltűrték nadrágjukat és vacogva bár beléptek a forrásnak vélt valami kellős közepébe, tenyerükkel merítették belőle, megkóstolták és ujjongva konstatálták, hogy csakugyan petroleum. (Egy fősvénységéről híres uri asszony gyorsan elhozta petróleumos kannáját és teli merítve hazaküldi.)

A másik rész, elenyésző kisebbség, kételkedett. En is hozzájuk csatlakoztam és odaszóltam szomszédomnak egy vad petroleumistának:

— De kérem, hisz a petroleum nyers alakban jön a napvilágra és különben is ez a forrás nem bugyog?

Lenézően válaszolt:

— Hja, arról nem tehetek, ha az ur nagyot hall és rövidlátó! Tessék odanézni, nem is egy, de két helyen bugyog.

Azonban bármennyire is megerőltettem különben kifogástalan látó és halló érzékemet, a bugyogást nem vettem észre.

Mi, a kisebbség, égő gyújtót, papirost dobáltunk a forrásba, s bár a petroleum meg nem gyulladt, az optimistákat nem birtuk ellenkező véleményre téríteni.

X. szigorú ügyvéd, a vízjogban specialista, már az 1885. XXIII. tc. 4. §-át idézte, mely szerint a folyó medre a középönalig a parti tulajdonosé. Miután pedig, ugymond, a megfelelő partész a város tulajdona, az új forrás is a városé. — Erre egy buzgó városatya örömkönnyekezt zokogott,

keblére ölelte a polgárokat és boldogan kurjantotta:

— Nincs többé pótdó, nincs többé pótdó!

(Egy legkevésbé se bormenissza hivatalnok azt indítványozza, hogy a rendkívüli esemény öröme rögtönözzenek egy bankettot és küldjenek üdvözlő táviratot a miniszterelnöknek. Az indítványt tömegesen elfogadják és bevonulnak a Hopfingerbe.)

Közben egy kínos incidens történt.

Borközi állapotban, ingó léptekkel jött a színhelyre egy ur, aki egyre csak azt hajtogatta, hogy mozog a föld, és mégis mozog a föld. A modern Galilei úgy látszik üres óráiban a geológiával foglalkozik, mert egész határozottan állította, hogy a petroleum forrás keletkezése összefüggésben van a Martinique szigeti katasztrófával. Beszélt a föld belsejének forrongásáról, (miközben nyögve a gyomrát szorongatta) titkos természeti erőkről, földrengésről, vulkanikus erupcióról.

Sajnálatomra le nem írhatom, a mi e pillanatban történt. (Tessék a szt. pierrei vulkanikus kitörésre gondolni)

Megbotránkozva ott hagytam az egész mic sodát.

Hazamenet véletlenül benéztem Bolner Pál udvarába. Hangos kacajra fakadtam. Bolner Pál inasa tudniillik üres petroleumos hordókat öblögetett és a kanálisba lefutó vizen kisebb-nagyobb petroleum foltok uszkáltak.

Tudják meg, hogy mit tettem. Az utolsó 32. filléremet vettem egy liter petroleumot és leeresztettem petroleum-forrást csinálni.

Háje.

HIRDETÉSEK.

Eladó

2500 drb mohás szőlő-
ojtvány, mézes, fehér és
oportó ripária portalisra
ojtva.

Ezrének ára 40 frt.

Egy fél évi iskolázásra
is alkalmas.

Az iskolázásnak az az előnye,
hogy a vevő csak biztosan meg-
eredt és gyökerezett oltványokat
vesz át.

Schulpe Alfonz

földbirtokos

Lontó. (Hontmegye.)

Az arc és kezek üdeségét

szép fehér színét (theint), elérjük, ha a

Liliomtej arcz-crémét

állandóan használjuk, mely rövid időn belül
eltávolít pattanásokat, szeplőt és
kiütéseket. Az arcból bársónymimává és
ruganyossá teszi. Hozzá való **Liliomtej
szappan**, valamint **Liliom poudert** is
kapható

Esztergomban

ROCHLITZ ARTHUR

gyógyszerésznél — a „Fekete sashoz” címzett
hercegprímási udvari és vármegyei
gyógyszertárban, — valamint minden na-
gyobb vidéki gyógyszerertárban is.

Postai megrendelések a legnagyobb titok-
tartás biztosításával gyorsan és pontosan
csakis utánvét, vagy a pénz előleges be-
küldése mellett — jutányos áron — eszkö-
zöltetnek.

Próba-tégely 70 fillér, rendes tégely 1 K,
— hozzávaló szappan 70 fillér, — poudert
(három színben is kapható) 1 korona 50 fill

1499. 1901. tkv. szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

A vmikolai kir. jbiróság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Zibrinyi Mihály és Farkas Antal végrehajthatóknak — Zibrinyi József végrehajtást szenvedő elleni 112 kor. és 41 korona 60 fillér tőkekövetelések és jár. iránti végrehajtási ügyében a vámosmikolai kir. járásbiróság területén lévő Szob község határában fekvő a szobi 758. sztjkvben egészben Zibrinyi József végrehajtást szenvedő tulajdonául bejegyzett I. 1 sor. 293b. hrsz. kert s ezen épült 87. n. sorszámú ház ingatlanra az árverést 800 kor. ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1902. évi május 24 ik napján délelőtti 10 órakor Szob község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 80 koronát készpénzben, vagy az 1881. LX. t.c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átjzolgáltatni.

Kir. jbiróság mint tkvi hatóság.

V. Mikola, 1901. április 5.

Markovich
kir. jbiró.

Eladás vétel és bérlet

legeredményesebb, ha az
Országos Pályázati Közlönyben

hirdettesik,
mely közlöny az ipar,
kereskedelem, mező- és
erdőgazdaság összes kö-
reibein közkezen forog.

Mérsékelt hirdetési díjszabás.
Felvilágosítást nyújt a
kiadóhivatal

— Budapest, —
Rökk-Szilárd-utca 27. sz.

**Egy 4 szoba, 1 előszoba,
1 konyha, 1 fakamra, és
nagy kertből álló**

h á z

**f. é. julius elsejétől, ki-
adandó; — hol? megtud-
ható lapunk kiadóhiva-
talában.**

4734. 1901. tkv. szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

A vámosmikolai kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Kohn Áron végrehajthatóknak Koczó Bálint végrehajtást szenvedő elleni 38 kor. 66 fillér tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a vámosmikolai kir. járásbiróság területén lévő Perőcsény község határában fekvő a perőcsényi 474. sztjkvben fele részben Koczó Bálint végrehajtást szenvedő fele részben Fidel Andrásné szül.

Koczó Sara tulajdonostárs tulajdonául bejegyzett I. 1. sor. 40. hrsz. 64. népsorsz. ház, udvar, és kertre 800 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1902. évi június hó 16-ik napján délelőtti 10 órakor Perőcsény község bíró házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 %-át vagyis 80 koronát készpénzben, vagy az 1881. évi 60. t.c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírokban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. 60. t.c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átjzolgáltatni.

Kir. járásbiróság mint tkvi hatóság.

V. Mikolán, 1901. évi december 2.

kir. jbiró helyett:

Kraicz
kir. aljbiró.

Mc Cormick Harvesting Machine-Company
(Chicago-i aratógépgyár.)

GRAND PRIX.

P A R I S 1900-ban.

Kéveköto aratógép,
Fűkaszalógép.

„Daisy“ marokrakó aratógép,
Szénagyűjtő gereblye és
Kévekötofonal

Köszörűkészülék,

gyártmányai.

Ne vásároljon, míg gépeinket nem látta s árainkat nem kérdezte.
Olcsó tartalékrészek óriási raktára. Tessék mintakönyvet kérni!

WILLIAM J. STILLMAN Évi termelés BUDAPEST,
igazgató. 362.000 gép. V. kerület, Váci-ut 30. szám.

Raktár és képviselő:

KNAPP DÁVID-nál LÉVÁN.

HOFHERR és SCHRANTZ

BUDAPESTEN, VI., Váci-körut 57.

Uj gazdasági gépgyára és vasöntődei Kispesten
épült 1900-ban.

Ajánlja legjobb minőségű
gazdasági gépeit és eszközeit
jutányos árak mellett.

Terjedelmes árjegyzékek
bérmentve és ingyen.

Képviselőség és mintaraktár: Sággy Fülöpnél, Ipolyságon.

Hirdetmény.

Értesitem a t. közönséget, különösen a földbirtokos urakat, hogy nálam **elsőrendű jó, égetett**

darabos mész

nagyban és kicsinyben kapható. Métere **3-20 koronáért.**

Tiszlelettel

Klein Samu
szappangyáros
Ipolyságon.

**Vállalkozók és építészek
figyelmébe!**

Az „Országos Pályázati Közlöny“ szállításokra, építkezésekre kiírt összes nyilvános és magán pályázatot közli. Előfizetési ár negyed évre 4 korona. Megrendelhető a kiadóhivatalban **Budapest, Rökk-Szilárd-utca 27. szám.**

Megrendelhető lapunk kiadóhivatala útján!

Esemény a magyar irodalomban a

Nagy Képes Világtörténet

az egyetemes történelem klasszikus könyve, a leggazdagabb történelmi képtár.

Szerkeszti a legkiválóbb magyar írók közreműködésével:

Tizenkét kötetben.

MARCZALI HENRIK.

Tizenkét kötetben.

A Nagy Képes Világtörténet azért eseménye a magyar irodalomnak, mert az első teljes, tökéletes, minden igényeknek megfelelő világtörténelem.
A Nagy Képes Világtörténet megjelenésével minden más világtörténelmi mű elavult és értéktelenné vált.
A Nagy Képes Világtörténet az élet bibliája és nélkülözhetetlen mindenkinek, a ki művelt ember akar lenni.
A Nagy Képes Világtörténet az a mű, melyből az egyén, a család, a társadalom hazaszeretetet és összetartást tanul.
A Nagy Képes Világtörténet fejleszti a műizlést, táplálja a tudást, nemesíti a lelket.
A Nagy Képes Világtörténet briliáns stílusával és pompás illusztrációival nemcsak tanít, hanem oktatra gyönyörködtet is és a legnagyobb szellemi élvezetet nyújtja.

Eddigélé az I-V., VII-IX. kötet jelent meg.

4-5 havonként jön egy-egy kötet.

Bővebbet a prospektus, melyet mindenki ingyen kap. * A teljes mű ára 192 korona.

Csekély havi részletfizetésre lapunk kiadóhivatala útján e rendelőlap segítségével megrendelhető, mely kivárandó és levelezőlapra ragasztva hozzánk beküldendő.

A kiadóhivatala útján ezennel megrendelem a Révai Testvérek Irodalmi Intézet Részvénytársaságánál a

Nagy Képes Világtörténet

című művet 12 kötetben 192 koronáért, tudomásul vévén, hogy eddigélé nyolcz kötet jelent meg s a további kötetek 4-5 havonként jelennek meg.

Szállítási feltételek: $\left. \begin{array}{l} 3 \\ 4 \\ 6 \end{array} \right\}$ koronás havi részletfizetés mellett $\left. \begin{array}{l} 3 \\ 5 \\ 8 \end{array} \right\}$ kötet első sorban az első

szállítatik, a további kötetek a megjelenés sorrendjében, illetve a fizetések arányában következnek. Kötelezem magam a társaság pénztárához Budapesten a szállítástól kezdve koronát havonként mindaddig befizetni, míg a mű teljes vételára törlesztve nincsen. Az esetleg elmaradó részletek költségre postai megbízás útján szedhetők be és ennek be nem váltása esetén a mű teljes hátralékos vételára esedékessé válik. A részletek be nem tartása esetén a folytatolagos kötetek a hátralék pótlásáig visszatartathatók. Az első részlet az első szállításkor utánveendő.

Név:

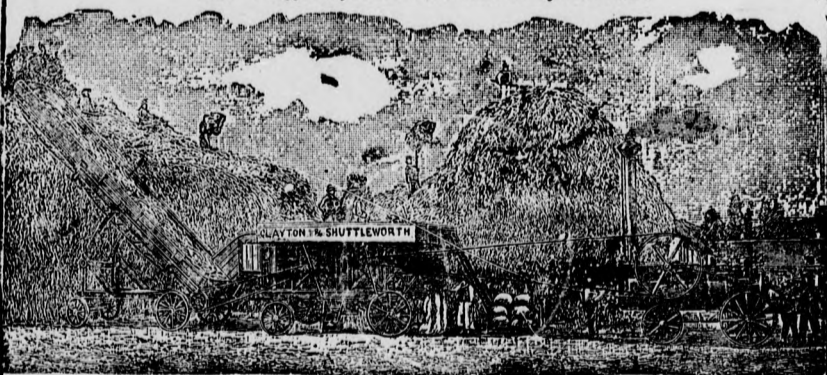
Kelt:

Állás:

Clayton & Shuttleworth

mezőgazdasági gépgyárosok Budapest Váci-körút 63. sz.

által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzeséplőgép-készletek 2 1/2 egész 12 lóerőig, szalmakaszalozók, továbbá járgány-cséplőgépek, lóheré-cséplők, tisztító-posták, konkolyozók, kaszálok és aratógépek, szénagyűjtők, boronák.

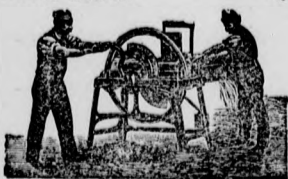
„Columbia-Drill“

legjobb sorvetőgépek, szecsakavágók, répvágók, kukorica-morzsolók, darálók, őrlő-malmok, egyetemes acél-ekék.

2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

Lincolni törzsgyárunk a világ legnagyobb locomobil- és cséplőgép-gyára.

Csépléshez!

A Magyar általános
köszénbánya r.-t.

Budapest.

Ajánlja:

Tatai
Királdi
Sajó-Szent-Péteri
Doroghi
Tokodi
Ebszőnyi

jó minőségű szeneit
rendkívül jutányos áron.

Mészpor trágyázáshoz.

Tatai tojás szén (brikett).

Ebszőnyi mész.

A tatai tojás szén (brikett) minőségben vetekedik a porosz szénnel és sokkal olcsóbb!

Rendeléseket közvetít és felvilágosítást ad:

Feldmann Károly
Ipolyságon.